

Nr 286.

Av fröken **Hesselgren**, *angående anställande av biträdande föreståndare vid vissa kommunala flickskolor.*

I Kungl Maj:ts proposition nr 116 angående statsbidrag till kommunala flickskolor m. m. föreslås, att vid dylik skola skall finnas manlig eller kvinnlig rektor och att, om rektor är manlig, biträdande föreståndarinna skall anställas.

I sitt utlåtande över 1927 års skolsakkunnigas förslag, som på denna punkt överensstämmer med propositionen, framhåller rektor vid högre lärarinneseminariet med instämmande av biträdande föreståndarinnorna vid seminariet, att det borde stadgas, att, när en större skola hade kvinnlig rektor, denna skulle vid sin sida hava ett biträde — vare sig biträdande rektor eller föreståndarinna — som övertog viss del av göromålen och därför hade lämplig nedsättning i sin undervisningsskyldighet. Frågan om rätt att i förevarande fall förordna sådant biträde borde emellertid underställas skolöverstyrelsen (proposition sid. 58).

Departementschefen yttrar å sid. 59, att han finner »frågan om en dylik anordning kunna tills vidare anstå, enär det ännu är omöjligt att bedöma, huruvida skolor av detta slag komma att bliva av större omfattning.

Det synes som om departementschefen härvidlag icke beaktat möjligheten, att en kommunal flickskola redan från början kan bliva av stor omfattning. Såväl departementschefen som de sakkunniga utgå dock ifrån att en förutvarande privat flickskola skall kunna ombildas till kommunal flickskola. De sakkunniga framhålla till och med uttryckligen (proposition sid. 96), att förhållandena gestalta sig vida förmånligare i både organisatoriskt, ekonomiskt och pedagogiskt avseende, om kommunen i ett slag och ej successivt ombildar den förutvarande högre flickskolan till kommunal, och departementschefen uttalar å sid. 98 sin anslutning till de sakkunnigas förslag om att lärarinnorna vid en ombildad högre flickskola i möjligaste mån böra överflyttas till den kommunala flickskolan.

Givetvis vore det synnerligen beklagligt, om ett dylikt ombildande av en förutvarande högre flickskola till kommunal skulle ställa sig avsevärt svårare beträffande skolor med stort elevantal än beträffande mindre skolor. Men om en högre flickskola med två eller flera genomgående parallellavdelningar

hade en kvinnlig föreståndare, som befundes lämplig att bli rektor vid den efterträdande kommunala flickskolan, så skulle hon förvägras den hjälp i form av en biträdande kraft, som en hennes eventuella manlige efterträdare kunde erhålla. Det vill med andra ord säga, att om flickskolans föreståndarinna överflyttades till chefsbefattningen i den kommunala flickskolan, skulle skolan härigenom berövas förmånen av att under en särskilt påfrestande övergångstid den betydande arbetsbörda, som åvilar ledningen, finge uppdelas å tvenne personer, rektor och biträdande föreståndarinna. Departementschefen framhåller dock själv å sid. 79 hurusom, särskilt med hänsyn till den föreslagna anordningen och läggningen av lärjungarnas i de högsta klasserna studier, rektor vid den kommunala flickskolan kommer att få ett mycket omfattande och maktpåliggande arbete. För ett lyckligt utförande i praktiken av denna nya skolform fordras förvisso, att vid större skolor rektor, oberoende av kön, vid sin sida erhåller en biträdande rektor eller föreståndarinna. Är rektor manlig, bör den biträdande befattning innehavaren vara kvinnlig, eftersom det här är fråga om skolor med uteslutande kvinnliga lärjungar. Är rektor åter kvinnlig, synes den biträdande kunna vara manlig eller kvinnlig.

De kostnader, som skulle åsamkas det allmänna genom utvidgning av möjligheten att anställa biträdande rektor eller föreståndarinna, bliva obetydliga. För biträdande föreståndarinna föreslås nämligen endast (sid. 70) en nedsättning med högst tre timmar i veckan i den för ämneslärarinnor i allmänhet gällande tjänstgöringsskyldigheten samt (sid. 104) ett särskilt arvode av 300 kronor. Till förekommande av missbruk bör frågan om rätt att anställa biträdande föreståndare underställas skolöverstyrelsens prövning.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att vid kommunal flickskola av större omfattning med kvinnlig rektor må efter skolöverstyrelsens prövning anställas biträdande föreståndare, manlig eller kvinnlig.

Stockholm den 16 mars 1928.

Kerstin Hesselgren.
